

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

ירושלים, ד' אב, תשע"ט
5 אוגוסט, 2019
בתשובתך נא ציין:
תיק מס' 2015-19-0210

לכבוד,
מר אלעד מן, עו"ד

באמצעות דואר אלקטרוני: elad@man-barak.com

א.נ.

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

(סימוכין: פנייתך מיום 12/4/2019)

בפנייתך שבסימוכין, ביקשת לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע"), לקבל את השאלון שמילא סגן השר ליצמן אגב עריכת הסדר ניגוד העניינים, זאת לאחר שנמסרה לעיונך חוות הדעת למניעת ניגוד העניינים בעניינו.

לאחר בחינת כלל טענותיך שבסימוכין, הריני להשיבך כדלקמן:

1. לגבי בקשתך למסור לידיך את השאלון, כבר ציינו במענה לפניית קודמות כי לעמדתנו, ככלל, אין למסור את השאלונים שממלאים עובדי מדינה או חברי ממשלה, שכן הם כוללים מידע פרטי ופרסומים צפוי לפגוע במסירת מידע מלאה וחופשית במסגרת השאלונים, בה בעת שהמידע הרלוונטי מופיע בהסדר ניגוד העניינים, שאין מחלוקת לגבי מסירתו במענה לבקשות חופש מידע. הדברים אמורים באותו אופן גם לגבי השאלון שמילא סגן השר ליצמן, שמולא על ידו בחודש אוגוסט 2015.

2. לגבי זיקות של קרובי משפחה של סגן השר, הבעת חשש מן האפשרות שהעסקת קרובי משפחה בגוף מפקח נעשית על מנת להשפיע על סגן השר. במענה לכך נשיב כי הכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים אינם מקנים מסגרת חוקית המונעת התקשרויות של קרובי משפחה של חברי הממשלה. הכללים מחילים את החובה לנתק זיקות לתאגידיים ולעסקים שונים רק על חברי הממשלה עצמם. על כל פנים, בהתאם לסעיף 7 לכללים, במקרים שבהם קרוב של שר או סגן שר מתקשר עם גוף מפקח, על היועץ המשפטי לממשלה לחוות דעתו על ניגוד העניינים האפשרי, בהינתן הזיקות של קרובי המשפחה.

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

3. לגבי הזיקות ה'קהילתיות' והארגוניות של סגן השר, לחסידות גור ולגופים הקשורים אליה, אנו עדיין סבורים שבנסיבות העניין אין לראות בזיקות אלו משום "עניין אישי" של סגן השר שמעורר חשש לניגוד עניינים, המצדיק הטלת מגבלות על עיסוק רוחבי בעניינים המשפיעים על הציבור הנמנה על החסידות. ראשית, יש לציין את העובדה שלא מדובר בקהילה קטנה ואינטימית. על פי הפרסומים הידועים לנו, חסידות גור היא החסידות הגדולה ביותר בישראל, ובשורותיה ניתן למנות עשרות אלפי חסידים. במובן זה, האינטרס המיוחד של חברי 'קהילתי' גור איננו נחשב לעניין אישי אלא לעניין ציבורי.
4. אמנם, מדובר בנציג בולט של החסידות בשדה הפוליטי, ולאור זאת, השאלה הרלוונטית היא כיצד יש להתייחס לעובדה שהוא מנהיג פוליטי של הציבור המסוים הזה. לטעמנו, שאלה זו אינה שונה מהשאלה אודות המתח המתעורר לעיתים בין התפקיד הממלכתי של שרים לבין אינטרסים פוליטיים צרים שעשויים להיות להם בכובעם הפוליטי. באופן כללי, התפיסה המקובלת היא כי עניינה של המפלגה והאינטרסים שאותם היא מבקשת לייצג, אינם נתפסים כעניין אישי המעורר חשש לניגוד עניינים במובנים המקובלים במשפט המינהלי – גם אם האינטרס הפוליטי מכוון למגזר מסוים. רק במקרים יוצאי דופן, האינטרס הפוליטי של שר או סגן שר ייחשב כאינטרס אישי שמעורר חשש לניגוד עניינים למול תפקידו הממלכתי, וזאת בדרך כלל כאשר יש לנושא הנדון השפעה אישית עליו (וראה בג"ץ 7767/07 אסרף נ' שר הפנים; יגאל מרזל, "ניגוד עניינים של חברי כנסת: בין הנאמנות למפלגה לנאמנות לציבור?", בתוך: ניגוד עניינים במרחב הציבורי – משפט, תרבות, אתיקה, פוליטיקה, ד' ברק ארז, ד' נבות, מ' קרמניצר (עורכים), עמ' 389).
5. מן העבר השני, מובן כי העובדה שלא מדובר בניגוד עניינים אישי של סגן השר, לא תאפשר יחס מועדף על רקע השתייכות קהילתית כזו או אחרת.
6. בכל הנוגע לקידום חקיקה – חוות הדעת אינה מסייגת פעולות שנעשות על ידי סגן השר בקשר לקידום הליכי חקיקה, ובהתאם לאמור בחוות הדעת, על סגן השר להימנע מלטפל בעניינים הנוגעים לעיתון המודיע גם במסגרת תפקידו הממשלתי בהליכי חקיקה. עם זאת, אין משמעות הדבר כי סגן השר מנוע מלטפל בנושאים הנוגעים לתקשורת הכתובה בכללותה (לשלמות התמונה, ראה ההתייחסות ל"עקרון ההימנעות הפרטנית" ולנסיבות שבהן טוטל מגבלה על החלטה רוחבית, בדו"ח הצוות לחשיבה מחודשת בהיבטי ניגודי עניינים, בעמ' 24-20).

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

7. בפנייתך צוינו עובדות אחדות המצדיקות, לדעתך, בחינה וחקירה במישור הפלילי. למען הסדר הטוב, נדגיש כי אין במענה זה או בחוות הדעת התייחסות לטענות אלה, אשר הועברו לפרקליטות המדינה ויטופלו כפי שהיא תמצא לנכון.

הנני להודיעך כי לפי סעיף 17 לחוק חופש המידע יש בידך לעתור כנגד החלטה זו לבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים, בתוך 45 יום.

מיטל כץ, עו"ד
הממונה על העמדת מידע לציבור
משרד המשפטים